

Öğretmenlerin Eğitim Teknoloji Yeterliliklerini Belirleme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Öğretmenlerin Eğitim Teknoloji Yeterliliklerini Belirleme Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27324>

Özet

Öğretmenlerin Eğitim Teknoloji Yeterliliklerini Belirleme Ölçeği, **Rukiye Bayraktar** tarafından 2015 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde yürütülen bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin temel amacı, öğretmenlerin eğitim ortamlarında **eğitim teknolojileri** kullanım düzeylerini ve bu alandaki yeterliliklerini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme formatında hazırlanmıştır ve geliştirme sürecinde kapsamlı istatistiksel analizler kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen Yeterlilikleri, Eğitim Teknolojileri, Teknoloji Kullanım, Ölçek Geliştirme, Faktör Analizi, Güvenilirlik, Cronbach Alpha

Yazarlar

Rukiye Bayraktar

Amaç

Ölçeğin temel amacı, görev yapan öğretmenlerin eğitim süreçlerinde bilgi ve iletişim teknolojilerini ne düzeyde kullandıkları ve bu teknolojilere yönelik sahip oldukları yeterlilik seviyelerini saptamaktır. Bu ölçme aracı, eğitim sistemindeki teknolojik entegrasyonun mevcut durumunu belirlemek ve öğretmenlerin profesyonel gelişim ihtiyaçlarını ortaya çıkarmak için tasarlanmıştır.

Ölçek, öğretmenlerin yalnızca temel teknoloji kullanım becerilerini değil, aynı zamanda multimedya araçlarını hazırlama, veri güvenliğini sağlama ve teknik sorunları çözme gibi ileri düzeydeki yeterliliklerini de kapsamaktadır. Bu sayede, eğitim politikaları ve hizmet içi eğitim programlarının daha hedef odaklı planlanmasına katkı sağlaması hedeflenmiştir.

Yapı

Ölçek, öğretmenlerin eğitim teknolojisi yeterliliğini çok boyutlu bir yapı olarak ele almaktadır. Bu yapı, öğretmenlerin donanım ve yazılım bilgisi, veri yönetimi, multimedya içeriği oluşturma ve teknik problem çözme becerileri gibi farklı alt boyutlardan oluşmaktadır. Ölçek maddeleri, bu kapsamlı yeterlilik alanlarını temsil edecek şekilde oluşturulmuştur.

Yapılan faktör analizi sonuçları, ölçülen yapıların net bir şekilde ayrıntılı faktörlere sahip olduğunu göstermiştir, bu da ölçeğin ölçmeyi amaçladığı teorik yapıyı başarıyla bir şekilde temsil ettiğini kanıtlamıştır.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirilme sürecinde, **Yapı Geçerliliği** kanıtları sunmak amacıyla istatistiksel analizler yürütülmüştür. Kalaycı (2010)'ya göre, faktör analizi değişken sayısını azaltma ve değişkenler arasındaki ilişkilerdeki temel yapıyı ortaya koyma amaçları taşırlar. Bu bağlamda, ölçek geliştirme aşamasında 50 madde üzerinden bir faktör analizi gerçekleştirilmiştir.

Analizler, **SPSS 18.0** programı kullanılarak yapılmış ve analiz sonuçlarına göre yapı geçerliliği sağlayan maddeler belirlenerek ölçeğe son şekli verilmiştir. Bu işlem, ölçeğin teorik yapıya doğru bir şekilde temsil ettiğini ve ölçülmek istenen psikolojik yapıyı geçerli bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Güvenirlilik

Güvenirlilik, ölçme aracının maddelerinin birbirleriyle tutarlılığını ve ölçülmek istenen olguyu ne derece yansıttığını ifade eder (Kalaycı, 2010; Yiğit, Bütünler ve Dertlioğlu, 2008). Ölçeğin güvenilirliğini değerlendirmek için iç tutarlılık yöntemi kullanılmıştır.

Veri toplama aracının iç tutarlılığını incelemek amacıyla **Cronbach Alpha** iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Toplam ölçek için bu katsayı **0.975** olarak bulunmuştur. Alanyazında, 0.70'in sınırı değer (Pedersen ve Lui, 2003) ve 0.80'in üzerindeki değerlerin yüksek derecede güvenilir kabul edildiği (Kalaycı, 2010) göz önüne alındığında, hesaplanan katsayının oldukça yüksek olduğu ve ölçeğin mükemmel bir iç tutarlılığa sahip olduğu söylenebilir.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirilmesi sürecinde, maddeler arasındaki korelasyonları inceleyerek yapı geçerliliğini sağlamak amacıyla **Yapı Geçerliliği** için faktör analizi uygulanmıştır. Başlangıçta 50 madde ile yürütülen analizler sonucunda, ölçeğin çok boyutlu yapıya ortaya çıkarılmıştır.

Faktörlerin her biri için ayrı ayrı iç tutarlılık (Cronbach Alpha) katsayıları hesaplanmıştır:

Birinci Faktör için Cronbach Alpha katsayısı: 0.959

İkinci Faktör için Cronbach Alpha katsayısı: 0.912

Üçüncü Faktör için Cronbach Alpha katsayısı: 0.901

Dördüncü Faktör için Cronbach Alpha katsayısı: 0.767

Dördüncü faktörün katsayısı (0.767) dahi alanyazındaki kabul edilebilir sınırların üzerinde olup, tüm faktörlerin yüksek düzeyde tutarlı olduğunu göstermektedir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (Örnek: Hiçbir Zaman, Nadiren, Bazen, Çoğu Zaman, Her Zaman)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğretmenler

Yaş Grubu: Yetişkin (Çalışan Öğretmenler)

Popülasyon Detayları: Ölçek, Türkiye'deki çeşitli okullarda görev yapan öğretmenlerin eğitim teknolojisi yeterliliklerini ölçmek üzere tasarlanmıştır.

Test Metodolojisi: Veri toplama aracı olarak anket formu kullanılmış, toplanan veriler SPSS programı kullanılarak Faktör Analizi ve Cronbach Alpha hesaplamaları ile analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Eğitimde Teknoloji, Öğretmen Mesleki Gelişimi, Çıkarıcı, İstatistiksel Analiz, Ölçek Maddeleri, Yüksek Lisans Tezi

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama Kodları: Bilgi mevcut değildir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

İletişim Adresi: rukiyeoflaz.bayraktar@gmail.com

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2015 yılında Rukiye Bayraktar'ın yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Akademik çalışmalarda kullanımı için yazar ile iletişime geçilmesi önerilmektedir. Telif veya kullanımı ücretlerine dair spesifik bir bilgi kaynakta belirtilmemiştir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: ogretmenlerin-egitim-teknoloji-yeterliliklerini-belirleme-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

- Bayraktar, R. (2015). *Öğretmenlerin eğitim teknolojileri kullanım düzeylerinin belirlenmesi: Ölçek geliştirme çalışması* (Yüksek Lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Kalaycı, ?. (2010). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Pedersen, T. & Lui, C. (2003). The measurement of perceived organizational support: A review and meta-analysis. *Journal of Applied Psychology*, 88(5), 896-904.
- Sönmez, V. (2005). *Öğretmenlik mesleğine girişi*. Ankara: Anı Yayınları.
- Yiğit, Ö., Bütünler, S. Ö., & Dertlioğlu, S. (2008). Güvenilirlik analizi. *Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 25(1), 107-124.

Öğretmenlerin Eğitim Teknoloji Yeterliliklerini Belirleme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemiştir.

- Bir işletim sistemini yeniden kurarım.
- Verilerimi internet üzerinde bir alanda (google drive, dropbox, e-posta vb.) depolarım.
- Bir resim üzerinde çözünürlük ve boyut gibi değişiklikler yaparım.
- Tanımlar bellekleri(diskleri) biçimlendiririm.
- Dosya formatları (mp3-wav,avi-mpeg,bmp-jpg vb.) arasında dönüşüm yaparım.
- İnternette görüntülü konuşma yaparım.
- Çoklu ortam öğelerini kullanarak bir sunu hazırlarım.
- Çoklu ortam öğelerini (ses, resim, metin vb.) kullanarak bir video hazırlarım.
- Ses ayarı ile ilgili gelişmiş ayarlar yaparım.
- Bir antivirüs programını etkin olarak kullanırım.